

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ 2023

ΘΕΜΑ Α

Σύμφωνα με τον συντάκτη του κειμένου, από την αρχαιότητα κιόλας οι γυναίκες θεωρούνταν υποδεέστερες, χωρίς κανένα ουσιαστικό και κατοχυρωμένο δικαίωμα. Υπήρξαν ανέκαθεν όργανα αναπαραγωγής, πεποιθήση που ενισχύει τη σε βάρος τους κακοποίηση. Τέλος, παρότι η βία κατά των γυναικών είναι παράνομη στις δυτικές κοινωνίες, η κατάσταση δε μεταβάλλεται προς το καλύτερο, με αποτέλεσμα τέτοιου είδους φαινόμενα να είναι συχνά και να προκαλούν βίαιες συμπεριφορές.

(65 λέξεις)

ΘΕΜΑ Β

B1.

1 – γ

2 – γ

3 – β

4 – β

5 – α

B2.

Η συνοχή των προτάσεων της πρώτης παραγράφου επιτυγχάνεται με συγκεκριμένες διαρθρωτικές λέξεις. Η λέξη «**προφανώς**» δηλώνει τη βεβαιότητα της συντάκτριας πως πράγματι υφίστανται διαφορές μεταξύ των δύο φύλων, όχι όμως στον βαθμό που υποστηρίζει το ρεύμα του «φεμινισμού της διαφοροποίησης». Στη συνέχεια αξιοποιεί τη λέξη «**όμως**» με την οποία δηλώνεται αντίθεση. Μπορεί να υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στα δύο φύλα, ωστόσο τόσο οι άντρες όσο και οι γυναίκες είναι άνθρωποι. Συνεχίζει διευκρινίζοντας τη θέση της με το «**δηλαδή**» που δηλώνει επεξήγηση. Ξεκαθαρίζει πως όλοι είναι άνθρωποι, χωρίς να χρειάζονται τέτοιου είδους διακρίσεις. Η διαρθρωτική λέξη «**επειδή**» δηλώνει αιτιολόγηση. Στην προκειμένη περίπτωση επισημαίνει πως οι γυναίκες καθίστανται συχνά θύματα βίας λόγω του φύλου τους. Τέλος, η λέξη «**ώστε**» δηλώνει συμπέρασμα / αποτέλεσμα. Καταλήγει, λοιπόν, στο συμπέρασμα πως η κοινωνία αναδεικνύει τα θύματα, δίνοντάς τους «τα εύσημα» για τη δεινή τους κατάσταση και τα άσχημα βιώματά τους.

B3.α.

Η συγγραφέας στην τελευταία παράγραφο του κειμένου 1 προτίθεται να ευαισθητοποιήσει το αναγνωστικό κοινό σχετικά με τη βία κατά των γυναικών. Για την επίτευξη του στόχου του αξιοποιεί το α' πληθυντικό πρόσωπο («δε μπορεί παρά να αναλογιζόμαστε...»), καθιστώντας το ύφος του κειμένου του οικείο και υποκειμενικό. Ο ίδιος ο συντάκτης αναγνωρίζει τις κοινωνικές παθογένειες και την αδυναμία των ημερών μνήμης να αφυπνίσουν τον κόσμο. Ωστόσο, προβάλλει άμεσα τη θέση του, βάζοντας και τον εαυτό του στην ίδια ομάδα με όλους όσους οφείλουν να αναστοχαστούν και να συνειδητοποιήσουν την κατάσταση. Έτσι, προσδίδει στο κείμενο καθολικότητα και αμεσότητα και τονίζει τη

συνυπευθυνότητα. Επιπρόσθετα, με την υποτακτική έγκλιση («να συμπονούμε»), («να προσπαθούμε») δηλώνεται η προσπάθειά του να ενθαρρύνει τους αναγνώστες του να συμπαρασταθούν στα θύματα και να καταδικάσουν συλλήβδην παρόμοια περιστατικά. Η χρήση της υποτακτικής ενισχύει το ζητούμενο αυτής της προσπάθειας και εκφράζει το επιθυμητό.

+ «μεγαλύτερο» - υπερθετικός βαθμός

«αμέτρητες» - χρήση επιθέτου

«να οραματιζόμαστε δικαιοσύνη» - μεταφορά

Β3.β.

Στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 2 ο λόγος της συντάκτριας οργανώνεται με τη μέθοδο της αντίθεσης. Παρουσιάζει, από τη μία, τις απόψεις του κλασικού φεμινιστικού κινήματος, όπως εκφράστηκαν από τη Σιμόν ντε Μποβουάρ («Ο κλασικός φεμινισμός... ως ανθρώπου.») και υπέρ του οποίου τάσσεται και η ίδια. Από την άλλη πλευρά, παρουσιάζει τις θέσεις του νεοφεμινισμού, του «φεμινισμού της διαφοροποίησης», όπως σημειώνει χαρακτηριστικά («Στον 21^ο αι... αγεφύρωτες.»). Σαφέστατα ο κλασικός φεμινισμός δεν αρνείται τις διαφορές των δύο φύλων. Ωστόσο, οι νεοφεμινίστριες, όχι μόνο θεωρούν το φύλο στοιχείο διαφοροποίησης, αλλά και αιτία θυματοποίησης. Οι διαφορές των δύο κινήματων είναι ιδεολογικές και εδράζονται στον διαφορετικό τρόπο διεκδίκησης των δικαιωμάτων των γυναικών ή ακόμα και στην ένταση αυτής της διεκδίκησης. Με τη χρήση της αντίθεσης η συντάκτρια προτίθεται να αναδείξει τις διαφορές ανάμεσα στον κλασικό φεμινισμό και τον νεοφεμινισμό, αλλά και να αποτρέψει μια ενδεχόμενη σύγχυση των αναγνωστών όσον αφορά τα δύο κινήματα. Τέλος, καταδικάζει έμμεσα τη στάση του νεοφεμινισμού, προτρέποντας στην υιοθέτηση της πρακτικής του κινήματος που υποστηρίζει.

ΘΕΜΑ Γ

Συναισθήματα : αίσθημα αποτυχίας, λύπη, άγχος, πίεση από την ανάγκη της αποκάλυψης της αλήθειας, εγκλωβισμό σε στερεότυπες αντιλήψεις σχετικά με το ανδρικό φύλο, ενοχές, φόβος – δισταγμός, δειλία, ντροπή, αυτο-απόρριψη.

Κειμενικοί δείκτες : «έσκαγαν με δύναμη...το αλεξίπτωτό τους». Παρομοίωση

«που κρύβεται...στα ίσα την πραγματικότητα». Ασύνδετο σχήμα

«οι αληθινοί άντρες». Επανάληψη

«έχουν κοντή μνήμη και ψηλά ποδάρια», «έχουν τετράγωνο μυαλό και τρίγωνη καρδιά» κτλ. Μεταφορές.

«με σούταραν κοίταζα, κατάφερνα». Χρήση α' ενικού προσώπου, βιωματικός – εξομολογητικός χαρακτήρας.

Αντίδραση επηρεασμένη από σεξιστικές ιδέες, υπερβολική, θυματοποιείται από τα στερεότυπα για το ανδρικό φύλο, οδηγείται σε αδιέξοδο.

ΘΕΜΑ Δ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ : ΔΟΜΟΥΧΤΣΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ – ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΜΑΡΙΑ

Πρόλογος

Κυρίες και κύριοι,

η κλητική προσφώνηση που μόλις ακούσατε είναι μία από τις λίγες περιπτώσεις όπου το γυναικείο φύλο προτάσσεται και, υποκριτικά μάλλον, αναδεικνύεται στον καθημερινό μας λόγο. Αυτό επιβεβαιώνεται από το γεγονός της παραβίασης των δικαιωμάτων του καθημερινά, θέμα που, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κλήθηκα να παρουσιάσω από αυτό εδώ το βήμα, ως εκπρόσωπος του σχολείου μου και της γενιάς μου, που πρέπει να δράσει έμπρακτα για τον περιορισμό του προβλήματος αυτού.

Κύριο μέρος

Z1

Στον ιδιωτικό βίο η γυναίκα :

- Αντιμετωπίζεται ως σύζυγος, νοικοκυρά και μητέρα και επιφορτίζεται αποκλειστικά με τις οικιακές εργασίες και την ανατροφή των παιδιών.
- Αποκλείεται από την εργασιακή και κοινωνική ζωή.
- Αντιμετωπίζει λεκτική και σωματική κακοποίηση, γίνεται θύμα της ενδοοικογενειακής βίας.

Στο δημόσιο βίο :

- Παραγκωνίζεται από τη συμμετοχή στην πολιτική ζωή, δεν αναλαμβάνει συχνά δημόσια αξιώματα.
- Δεν επιλέγεται σε ηγετικές θέσεις.
- Υφίσταται σεξουαλική παρενόχληση.
- Αποκλείεται από πολλά «ανδρικά» επαγγέλματα
- Δεν καταλαμβάνει διευθυντικές θέσεις.
- Αντιμετωπίζεται με βάση το φύλο της- όχι ως ανθρώπινη οντότητα-, υποτιμάται, είναι αποδέκτης χυδαιολογιών, υβριστικών προσβολών.
- Προσβάλλεται η δημόσια εικόνα της στα ΜΜΕ, όπου αναδεικνύεται ως αντικείμενο του πόθου, πλαισιώνοντας δυναμικούς και έξυπνους άντρες.

Z2

Οι νέοι μπορούν :

- Να ενημερώνονται ανελλιπώς από τα μέσα ενημέρωσης για τα προβλήματα και τις παραβιάσεις των δικαιωμάτων της γυναίκας και να ασκούν δημόσια κριτική.
- Να αναδεικνύουν και οι ίδιοι τα προβλήματα μέσα από τα κοινωνικά δίκτυα και να επιδιώκουν τον δημόσιο διάλογο για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης.
- Να καταγγέλουν δημόσια τις παραβιάσεις σε βάρος των γυναικών.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ : ΔΟΜΟΥΧΤΣΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ – ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΜΑΡΙΑ

- Να αξιοποιούν δημιουργικά την τέχνη και τον αθλητισμό, για να αποστείλουν μηνύματα για την ισότητα σε όλους τους ανθρώπους.
- Να διεκδικούν την ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην εργασία και την εκπαίδευση.
- Να επιλέγουν εξίσου και γυναίκες για την εκπροσώπησή τους στην πολιτική ζωή και τα θεσμικά όργανα.
- Να συμμετέχουν σε ανθρωπιστικές οργανώσεις, που μάχονται για την ισότητα των δικαιωμάτων όλων των ανθρώπων.
- Να καλλιεργήσουν το σεβασμό και την ανεκτικότητα και να εκδηλώνουν αντίστοιχη συμπεριφορά στην καθημερινότητά τους.

Επίλογος

Καλούμαστε, λοιπόν, να πάρουμε τη σκυτάλη από την παλαιότερη γενιά και να αλλάξουμε τον τρόπο, με τον οποίο συμβιώνουμε ως άνθρωποι, ως πολίτες ενός νέου κόσμου. Η πρόκληση είναι μεγάλη και ο αγώνας δύσκολος. Το τελικό αποτέλεσμα, όμως, μιας κοινωνίας αρμονικής και πάνω από όλα δημοκρατικής και ισότιμης, θα μας δικαιώσει.

Σας ευχαριστώ